

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 48 (3)

IZDAN 1 MAJA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13306

Dr. Kreidl Ignaz, Wien, Austrija.

Postupak za izradu belo-mučenih emalja.

Prijava od 9 maja 1936.

Važi od 1 januara 1937

Naznačeno pravo prvenstva od 25 septembra 1935 (Austrija).

Pronalazak se odnosi na postupak za izradu belo-mučenih emalja, naročito gvozdenih emalja mučenjem gasom, pri čemu se belo mučenje prouzrokuje razvijanjem gasnih mehurića iz, pri temperaturama pečenja raspadljivih materija, koje se umesto uobičajenih čvrstih sredstava za belo-mučenje dodaju emaljnoj smesi u mlinu, kao što je to poznato iz ranijih patenata prijaviočevih.

Ovaj se pronalazak zasniva na načelu, da se izvesnim metalnim oksidima ili njihovim jedinjenjima, kao što su gvozdeni oksidi, oksidi antimona, oksidi ceriuma, oksidi urana, oksidi arsena ili mešavina, koja sadrži ove okside, može vrednost beline mučenja gasom znatno povećati, pri čemu sa sredstvima za mučenje gasom, koja deluju menjajući boju i koja n. pr. može dati povoda za obrazovanje materija, koje deluju menjajući boju, kao ugljenična jedinjenja, koja deluju menjajući boju može biti vezano dejstvo oduzimanja boje, očvidno usled boljeg sagorevanja prouzrokovanih njihovim oksidacionim dejstvom pri temperaturi pečenja.

Dejstvo ovih oksida i jedinjenja nastaje već u tako malim količinama, da je njihovo mutaće dejstvo neznatno, što je potvrđeno i time, da su oksidi, koji uopšte nisu sposobni za mučenje, kao n. pr. gvozdeni oksid i oksid urana, za postupak po pronalasku na isti način podesni, kao n. pr. oksidi antimona i t. sl.

Ali za postupak po pronalasku nisu sposobni samo oksidi antimona, urana,

gvožda, ceriuma i arsena, koji svi mogu obrazovati više stupnjeva oksidisanja, već i jedinjenja ovih oksida naročito njihova jedinjenja sa drugim oksidima, n. pr. antimoniati ili t. sl.

Postupak po pronalasku se sastoji u tome, što se nezavisno od sredstva za mučenje gasom, emaluju odnosno emaljnoj masi ili kakvom sastojku emalja dodaju metalni oksidi, kao oksidi antimona, oksidi urana, oksidi ceriuma, oksidi gvožda, oksidi arsena ili mešavina, koja sadrži ove okside ili jedinjenja oksida naročito sa drugim metalnim oksidima nezavisno od toga, da li jedinjenje dodato kao sredstvo za mučenje gasom sadrži jedan od ovih oksida ili ne, pri čemu se pak ovo dodavanje izvodi u tako malim količinama, da se u emalu oksid sadrži samo u takvoj količini, da je oksid u datom slučaju pripadajuće sopstveno mučenje bez uticaja.

Dejstvo, na koje pronalazak cilja, nastaje pri dodatku pomenutih oksida i oksidnih jedinjenja već daleko ispod 1%, pri čemu ovi oksidi i jedinjenja u količinama preko 1% za mučenje gasom šta više gube njihovo dejstvo. Podesan je dodatak u tako maloj količini, da nezavisno od toga, da li jedinjenja, koja su dodata kao sredstvo za mučenje gasom sadrže ili ne jedan od ovih oksida, ukupna količina ovih oksida ne prede jedan procenat, podeno da se nalazi ispod jednog procenta.

Dejstvo ovih materija treba naročito pripisati tome, što su one u količinama, u kojima one deluju kod postupka po pronalasku, bez štetnog sporednog dejstva

na rastopljenu masu ili na izvestan sastavni deo rastopljene mase.

Dejstvo ovih oksida nastaje, bez obzira da li se ovi oksidi odnosno jedinjenja dodaju emalju u mlinu ili se stapaju sa sirovinama, koje obrazuju emajl.

Postupak po pronalasku je naročito podesan za one postupke za izradu belo-mučenog emajla, kod kojih se sredstva za mučenje gasom upotrebljuju u vezi sa emajlnim mešavinama, koje u rastopljenoj masi imaju veće koloidalne sastojke no normalne emajlne mešavine. Mogu se na primer koloidalne osobine odnosno koloidalni sastojci kakve emajlne mešavine, — t. j. spečena sirova mešavina emajlne smese — po sebi pri normalnom mlevenju u normalnim mlinovima za emajl povećati promenom sastava emajlne smese, n. pr. time što se u normalnim emajlnim smešama povećava sadržina fluora. Normalne emajlne smese sadrže približno 5% fluora pri odnosu alkalija prema bornoj kiselini od $1\frac{1}{2}$ dela alkalija prema 1 delu borne kiseline. Povećanjem sadržine fluora na približno dvostruki iznos, dakle na primer 10—12% fluora, mogu emajlne mešavine biti dobivene u stanju koloidalne vrste pri normalnom odnosu alkalija prema bornoj kiselini, pri čemu se pak fluor podesno uvodi u vidu silikofluoralkalija, kao na primer silikofluornatrium

Primer:

- 1.) 1000 gr. emajlne mase,
500 gr. vode,
0,25 gr. benzidina,
4 gr. oksida urana,
100 gr. ilovače,

se samelje u mlinu i po tome se na uobičajeni način nanosi i izlaže pečenju.

- 2.) 1000 gr. emajlne mase,
500 gr. vode,
0,25 gr. metilen-plavetnila,
5 gr. oksida antimona ili 5 gr. natriumantimonata,
100 gr. ilovače

se samelje u mlinu i po tome se na uobičajeni način nanosi i izlaže pečenju.

- 3.) 1000 gr. emajlne mase,
500 gr. vode,
0,25 gr. naftola,
3 gr. oksida gvožda,
100 gr. ilovače

se samelje u mlinu i po tome se na uobičajeni način nanosi i izlaže pečenju.

- 4.) 1000 gr. emajlne mase,
500 gr. vode,
0,25 gr. metilen-plavetnila,
2 gr. oksida ceriuma,
100 gr. ilovače

se samelje u mlinu i po tome se na uobičajeni način nanosi i izlaže pečenju.

- 5.) 1000 gr. emajlne mase,

500 gr. vode,
0,25 gr. metilen-plavetnila,
5 gr. fluorida ceriuma,
100 gr. ilovače

se samelje u mlinu i po tome se na uobičajeni način nanosi i izlaže pečenju.

U ovim je primerima kao emajlna mešavina upotrebljena mešavina, koja je naročito podesna za mučenje gasom i to fluorom bogata mešavina jako koloidalnih osobina, u kojoj sadržina fluora potiče od alkalnih fluorida odnosno od alkalnih silikofluorida, no ipak se pronalazak, po sebi se razume, ne ograničuje na takve mešavine.

Dodataci, koji čine predmet pronalaska mogu biti dodavani emajljnoj mešavini odnosno emajljnoj rastopljenoj masi ne samo u mlinu, već i ranije kakvom sastojku emajlne rastopljene mase, ili i biti zajedno stekljene sa sirovinama, koje obrazuju emajl.

Patentni zahtevi:

1.) Postupak za izradu belo-mučenog emajla razvijanjem mučenja gasom dodajući sredstva za mučenje gasom u mlinu, naznačen time, što se nezavisno od sredstva za mučenje gasom, emajlu odnosno emajljnoj rastopljenoj masi ili kakvom sastojku emajla dodaju metalni oksidi, kao oksidi antimona, oksidi urana, oksidi ceriuma, oksidi gvožda, oksidi arsena ili mešavina, koja sadrži ove okside ili jedinjenja oksida naročito sa drugim metalnim oksidima nezavisno od toga, da li jedinjenje, koje je dodato kao sredstvo za mučenje gasom sadrži ili ne jedan od ovih oksida, pri čemu se pak ovo dodavanje izvodi u tako malim količinama, da se u emajlu oksid sadrži samo u takvoj količini, da je oksid u datom slučaju pripadajuće sopstveno mučenje bez uticaja, podesno u količini ispod 1%.

2.) Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se nezavisno od toga, da li kao sredstva za mučenje gasom dodata jedinjenja sadrže ili ne jedan od ovih oksida, dodavanja ovih oksida izvodi u tako maloj količini, da ukupna količina ovih oksida u emajlu ne prekoračuje jedan procenat, i da se podesno nalazi ispod jednog procenta.

3.) Postupak po zahtevu 1 ili 2, naznačen time, što se izvodi sa koloidalnim emajlnim mešavinama.

4.) Postupak po zahtevu 1, 2 ili 3, naznačen time, što se metalni oksidi ili njihova jedinjenja stapaju sa emajlnim sirovinama.

5.) Postupak po zahtevu 1, 2, 3 ili 4, naznačen time, što se izvodi pomoću sredstava za mučenje gasom, koja deluju menjajući boju, i koja n. pr. mogu dati po-

voda za obrazovanje materijala, koje deluju menjajući boju, kao ugljenična jedinjenja.

